

Mahjas Weefis.

Ar pašā wifusheftiga augsta Keifara weleifānu.

29. gada-

gahjums.

Mahjas Weefis īnāhē weenteis pa nedeftu.

Mafsa ar peefuhtifchānu par pafstī:
Ar Beelifumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Beelifuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Beelifumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Beelifuma: par 1/2 gadu " 85 "

Mafsa bes peefuhtifchānas Rīgā:
Ar Beelifumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Beelifuma: par gadu 1 " " "
Ar Beelifumu: par 1/2 gadu " 90 "
bes Beelifuma: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel īfodis feftdeenahm
no plift. 10 jahlot.

Mafsa par fludināfchānu:
par weenas flejas fmalftu rafstu (Petit)-
rinbu, jeb to weetu, lo tahda rinda eenem,
mafja 8 lap.

Redakcija un efpedīcija Rīgā,
Grift Plātes bilftu- un grahmatu-bru-
tatawa un burtu-lectuwe pee Peftera
bafnijas.

Rabbitājs, Jaunatāhs fīnas, Telegrafa fīnas. — Eelfchjemes fīnas: Rīga, Baltijas politehnika Rīga, Kugneezības beedriba „Austra“. Abgellāns, Peterburgas Kreewu lapa „Nowosti“. Kreewu awint. No Beiftas. — Ahfjemes fīnas: Bahjija, Franjija, Hollāndija, Turzija, Serbija. — Kugneezība un kugubuhwe Bahjijā un pee mums. Rodata preefch femlopības, amatneezības un tirdzneežības. — Peelikumā: Wejais linterbandneekš. — Graudi un feedi.

Jaunatāhs fīnas.

Awife „Die Heimath“, kura Bahzu walodā īsnahē Newelē un teel zenseta Peterburgā un tīk dedfigi, weifli un atklahē mahzeja aiftahwet Baltijas īfhtenās intrefes un Jgaumu un Latweefchu labumu, fawā pehdeja numurā no 21. maja īfīno, ka redakcija efit peefpeesta uf kahdu laiku apturet awifī. „Die Heimath“ lihds 1. septembrim laikam ne-īfnahēfchot. Gemeslus redakcija fchim brīfcham newar ufdot. Zereftm, ka S. Jannfena lungam īfweiftees, nowehrft wifus fchlehrftus; jo teefcham buhtu janofchehlo, ja fchis teizamais laikrafts wairš ne-āp- melleetu Baltijas un zitus zeemus.

Aisgahjeju leetā no ministerijas īfodā awife „Sefski Westniks“ dod fchahdu toti eewehro- jamu fīnojumu un pamahzību: „Pehdejs trihs gaddis dafchi tuhftofchu kauschu aisgahja uf Kaulafiju dšihwot, bet nepafihdami tureenes gaira un fainneezības āpftaktu, tee nogrima jo nofchehlojamā, behdigā buhfchānā. Aif- eefchānai fchahdi kolonisti mehds īfmeklet ar- ween to wifne-īfdewigako laiku, pawafaru waj wafaras eefahfumu, zeredami uf bagatu algu pee pfaufchānas darbeem. Tomehr fchi zeriba peepildahs tīkai toti reti, pirmahrt tadehē, ka fweefcheem eenahzeem gruhē atrāft darbu, un otrahrt tadehē, ka daudis no teem, gandrihs arween ta leelakā dafa, fafīgft ar drudfi, kas beeschi ween nobeidsjāhs ar uhdens- fehrgu un nahwi. Tā tad zeretās pelnas weetā daudis familijas peedfihwo tīkai nelaimi un wahjības, kas kautinūs eegrufch paradōs un pehdigā poftā. Peemehram atgadinajam peedfihwojumu Abatowas āpgabalā, kur 1882. gadā 30 eenahzeju familijās 27 darba- fpehzigi wihri palika nahwei par laupijumu, un tā eet gandrihs it wifur. Tadehē nelaimigo flaitis ftarp aisgahjeem gan buhs toti leels! Drudfīs Kaulafijā glufchi āprasta wahjiba un tadehē par to ne ka daudis neruna, ka p. p. par koleeri, waj dīferitī, ja fchahs fehrgas kur īfzehlfchahs; tomehr drudfīs paftrahda, it īhpafchi ftarp eenahzeem, jūlija un augufta mehnefchōs ne mafaku poftu, ka

warbuht fchahs minetās fehrgas buhtu pa- darijufchās. Daudis labaf jaw flahjāhs teem, kas nonahē Kaulafijā rudenti, wifagrat sep- tembra mehneft, jo tad gairš ir wefeligāts un pa rudens un seemas laiku eenahzeji jaw daudsmāf āpobahs ar tureenes klimatu, tā ka nahfofchā wafarā wairš tīk drihs nefafīgft ar drudfi, kā tahdi, kas tā pašchā pawafarā wehl eenahfufchi.“

Par femlopības flolu dibināfchānu Bahzu Peterb. awife — rafsta: „Laikam gan jaw buhs fīnams, ka domenu- ministerija no- fpreedufē weizinat femlopības flolu dibina- fchānu zaur priwattaudim, pafneegdama weetigajahm buhfchānahm peemehrotu pa- lihdsību. Schim noluhlam ministerijai īf- gahjufchā gadā bij atwehleti 12,000 rubki, fchīni gadā 24,000 rubki, un uf preefchu fchi jumina tīfchot pawairota uf 36,000 rubleem katrā gadā. Palihdsība, kas fem- lopju flolas dibinatajeem teel fneegta, pafstahw wifwairaf flaidrā naudā, kas īf- taifa 3000—4000 rubhu par gadu, waj ari krona femes peedalifchānā pee fchahdas flolas. Semlopjeem, kas nodomajufchi dibinat tahdas flolas, jagreeschahs ar luhgumeem pee ministerijas, kas tad eeprafihš wajadfīgās fīnas par pafcheem dibinatajeem un wīnu kreetnību, un ja fchahs fīnas dos dibina- tajeem labu leezību, tad noflehgs ar teem kontraktu, kurā nofajita waldības gads- kahrtīgā palihdsība, kā ari flolas dibinataju peenahfumi, it īhpafchi mahzektu flaitis. Lihds fchim jaw trihs tahdas eestahdes ir dibinatas: weena Kurfklas gubernā zaur Arnoldi fgu, kas rentejis fawas mahtes mīfchu, otra Iweras gubernā, un treschā Wilnas gubernā. (Ar.)

Īf Irakā, Wilnas gub. Pehdeja laikā muhfū āpgabalā fahlfufchš manama aif- eefchāna uf Ameriku. Aisgahjeji naw ween tahdi, kureem knapa pahrtika, bet dafchi itin turīgi. Aifseefchāna teel wehl weizinata no Schihdeem, kuri prot femneekem eestahftit par tureenes labumeem un pelnu, wareni īftrahfodami weeglo dšihwi aifjuhras semē, bet pafchi pa to ftarpu fapehrē par lehtu

naudu aisgahjeju īhpafchumu un nomā at- ftahatās mahjas. Gemeslis aiszetofchānai dafchreis deefgan jozīgš, pat nefaderiba ar feewahm.

D. fahdschā kahds atbildeja uf waizajumu, kadehē wehlahs uf Ameriku, fchahdu zehloni: „Pahrtika man naw flīktaka par ziteem, mahjas un seme eenes deefgan, weenigi feewa tauna. Jaw tagad, kad fagatawojos aifzetot, wina paleet mihligaka, daudis reifas raud un runā: „Tu wari tur fweefchatnē nomirt, jeb mani atftahē, kur lai es paleeku“. Zeru, ka wina fweefchatnē labofees, ja nē — tad wīnu atftahēfchu.“ Warens īfdomajums feerwu pahrlabofchānas fīnā, ari ziteem buhs waj janem fchahda preefchfihme. (B. S.)

Telegrafa fīnas.

Peterburgā, 31. majā. Leelknafa Sergeja bruhte atbrauks Peterburgā 2. jūnijā un brauks no Nikolaja wofkala pa Niewfki Pro- fpektu uf Seemas pili. Wifā zelā faldatu rindas buhs noftahditas abās pušēs. Bruhte brauks ar Keifareenes Majestetē feltitā goda kareetē astoneem firgeem, Keifara Majestetē, Greekijas kehniufch, Geffu leelherzogs un leelknafi pawadihs wīnu jahfchus. Greekijas kehnineene, ahfsemju prinzefes un leelknafenees brauks lihdsjā goda kareetēs. Augfteem wal- dibas wihreem, pilspederigeem, generalitetei un ofizeru pulkam ja- eerodahs Seemas pili, lai bruhti āpweizinati. Otrā deenā notīfs laulafchāna un pulftien 12 1/2 peebrauks augftā garidsneežiba, augftee waldības wihri, diplo- mati, generalitete, wīrsneeku pulks u. t. pr. Īf pils eelfchejahm dafahm ees uf pils bafnizu Keifaru Majestetēs, Greeku kehniņu pahris, Geffu leelherzogs papreefchu un leelknafs Sergejs ar bruhti ees pafak. Pehz laulības, pehz pareiftizības līkumeem, augftā garidsnee- žiba wehlehs laimi Keifaru Majestetehm un jaunfalaulateem; tad jaunā pahri Alefandra jahlē eefwehtihš pehz Lutera tizības līkumeem. Ap pulftien 4 1/2 Seemas pili buhs lepna goda maltite un wafarā balle, pehz kuras jaunfalaulatee aifbrauks uf fawu pili.

Geschiedemes firas.

Riga. Rīgas kara-šlimnizās protojerejs Popowa kungs greschahs zaur „Nischstij Westniku“ pee Rīgas Kreewu turigalās publikas ar luhgumu, lai ta dod dahwanas preeksch pareistizigas basnizās buhweschanas us Aleksandra augstumeem. Protojereja tgs motiwē pareistizigas basnizās wajadšibu zaur deefgan eewehrojameem fakteem. Us Aleksandra augstumeem pastahwot labdarības eestahde preeksch wifas pilsehtas un šcho eestahdi apmeklejojot ari simteem Kreewu. Kreewu basnizās buhwes wajadšiba atšihsta jaw preeksch labdeem 30 gadeem un preeksch buhwes ari eenahkuschji jaw lihds 3000 rubl. Bet ta par daudf masa summa. Un tomehr basnizās buhwe tagad daudf wajadšigaka, ne tā tolait. Tolait Aleksandra augstumi bija tukšnešs, tagad tur dšihwo wairaf kauschu, ne tā aprinka pilsehtās Balkā, Werowā, Zehšis, Balmeerā u. z., un starp šcheem eedšihwotajeem ne masa dafa Kreewu, kureem Pokrowa basniza par daudf tahku. Tureenes fabrikās strahdā il gadus diwi Kreewu strahdneeku arteki is Gelsch-Kreewijas, dšihwo kasarmās un gandrihš pilnigi atraujahs no basnizās. Diwi pašči faka, ka apmekledami basnizu dšiedot tikai: Kristus ir dšimis un Kristus ir augšcham zehlees (pa seemas-swehtkeem un leeldeenam). Bet waj gan wineem to warot pahrmest? Ne buht nē. Basniza teem tahku, zilwegini, zauru nedeku no agra rihta lihds wehlam wafaram nopuhlejušchees, grib swehtdeenā atpuhstees. Lihds atstatai basnizai, it ihpašchi aukstā laikā, plahnā apgehrbā no-eet, tas tairchu wineem par grehti. Bes pastahwigeem tureenes Kreewu eedšihwotajeem pa wafaru strahdā tureenes fabrikā, Mihlgrawja ostā un us plosteem daudf šwešchu Kreewu is Gelsch-Kreewijas gubernahm, kwei naktis pawada daschaddš faktšs, buhdās, us behnneem waj zitur kur. Tahdu Kreewu strahdneeku skaitš loti leels. Swehtdeenās tee atrod apmeerinaschanu weenigi schenkšs, kas teem jo tuwu, kamehr basniza 5—6 werstis atstatu. Aleksandra augstumu tuwumā jaw diwas behrnu patweršmes, rudeni atklahs us pašcheem augstumeem trescho. Tur peenem ari pareistizigus behrnus. Ahriigi gan tur behrnus apkopj it labi, bet newis religijas un tikumības finā. Behrni mahzahs tikai wahziski. Kreewu-Slawu walodu, kweā teem jamahzahs religija, wineem paleel tikpat šwešcha, tā Kineeschu waloda. Tee eemahzahs no galwas tikai tizibas gabalus un lahdas luhgšchanas, kuru nemas nesaprot, atkrihtot no fawas tizibas un tantibas. Schihs nebhšchanas nowehrstu basniza un skola. Aleksandra augstums ir: darba nams, ahprahtigo eestahde un pilsonu zeetumu nodala, kur daudf Kreewu nsturahs. Schihs eestahdes gan daschabi garidneeki apmekle, bet reschi, — šche wajaga fewiška mahzitaja. Preeksch labdeem gadeem us Aleksandra augstumeem atwehra pirmo pareistizigo skolu, kuru schogad apmekleja wairaf ne tā 100 skolemu, to starpā wairaf nekā 30 pareistizigi, ziti wiši bija luteraneeschji. Tas eewehrojams fakts. Tur luteraneeschcheem pastahw freetna beedriba un mahzitajs, ta ari wairaf privat-skolu, kas zenschahs luteraneeschu behrnus no pareistizigās skolas atturet, bet redšoms, ka Latweeschcheem šchi skola mihta, jo skolu pahrzehla tuhlin us tureenes Latweeschu beedribas telpahm, laut gan skolas

agratās telpas bija wifadā finā peeteekofschas. Skolā wehlahs loti daudf Latweeschu eestahtees, bet wifus newar usnemt, tikai weens skolotajs, kwešch dabon par gadu tikai 200 rublu algas. Scho nebhšchanu nowehrstu zaur basnizās un draudšes skolas uszelschanu. Zaur to pee eedšihwotajeem eefaknotos stipraf walstis waloda. Luteraneeschji zaur labprahtigahm dahwanahm tur usbhuhwejušchi skaitu basnizu, kas ismalšā lihds 50,000 rublu bet Kreeweem naw Deewa nama. To eewehrodams, Rīgas un Jelgawas biskaps Donats usdewis protojerejam Popowam, lai lasa labprahtigas dahwanas preeksch pareistizigas basnizās un draudšes skolas buhwes us Aleksandra augstumeem. Popowa kungs issaka zeribu, ka Kreewu publika, kas wehl schini pawafari par atbraukuschcheem struhdsineekeem un ploftneekeem til ruhpiigi gahdajuse, ari no šcha teizamā darba ne-atrauschotees.

(B. W.)

Baltijas politehnika Rīgā. Profesoru un skolotaju politehnikai schim brihšcham 44, no lam 28 strahdaja tikai politehnikā, 8 tikai preekschskolā un 8 abās weetas. Notezejušchā mahzibas gada pirmā pušgadā bij 661 (pehrn 624) students un 127 (pehrn 141) preekschskoleni, un otrā pušgadā 700 studenti (pehrn 645) un 155 preekschskoleni (pehrn 154). Pehz nodalahm 1. pušgadā bij: 89 semkopji, 172 chemiki, 2 mehrneeki, 100 inscheneeri, 174 mašchinu inscheneeri, 33 architekti un 91 tirgotajs; otrā pušgadā: 96 semkopji, 183 chemiki, 2 mehrneeki, 112 inscheneeri, 175 mašchinu inscheneeri, 36 architekti un 96 tirgotaji. — No teem bij: pirmā pušgadā: is Rīgas 62, is Baltijas gubernahm 123, is zitahm gubernahm 439 un is ahrfemehm 37; otrā pušgadā: is Rīgas 66, is Baltijas gubernahm 132, is zitahm gubernahm 462 un is ahrfemehm 40. — Brihwu klausitaju katrā pušgadā peelaيدا pa 5. Diploma eksamens 1883. gadā nobeidša 56, to starpā 46 ar usflawejumu,

„Zeitung“ für Stadt und Land nodruta wehstuli, lahdu lahds mahzitajs is Grobinas aprinka raksta lahdam weetigam mešcha lungam un kweā mahzitajs luhds, lai mešcha kungs turpmaf wairs ne-irihlotu krogšs pehz pabeigtahm medibahm tā fauktahs medibas balles, kas faweenotas ar dšehreenu isdalischanu un kas pagahjušchšs diwi waj trihs gaddš loti beeschi esot atgadajušchahs. Mahzitajs faka, ka minetahs balles neatnesot labus augtus, bet daschā finā derot laudim par famaitaschanu. Godigalee semneeki no tahm atraujotees un par tahm smejojotees, waj runajot nelabas walodas par šcho ballu noluhku. — Nesinam, tā „B. W.“ peesihmē, waj wehstules rakstitajam pilna tairniba, tā runajot ihpašchi par Grobinas medibas ballehm; bet lastitajeem buhs atminams, ka Latweeschu laikrakstšs agraf jaw daschu reiši bijušchahs tahdas suhdšibas par medibas ballehm daschās malās. Lauzineeku weesibu isrihlošana wislabaki peenahlahs weetigahm beedribahm, kweahm ir intrese pee tam, ka weesibā wišs eetu kahrtigi un ka beedribai zaur nelahrtibahm nenotiktu kauns. Tahdas beedribas, kweas labaki pašihst fawu weetigo publiku, ari labaki mahf nospreešt, kas pee balles peelaishchams. Šwešcheem sabraukuschcheem medineekeem tahdas intreses naw un tadeht wimu

medineeku balles arweenu daudf grehtati issargajamas no nelahrtibahm.

Kugnezibas beedriba „Austra“ no jauna nopirkuse kugi wahrdā „Columbus“ par 33000 markahm. Kugis buhwets 1861. gadā Zegefakā, 140 pehdas garšch, 28½ p. plats un peelahdets eet dšiki 18 pehdas. Kuga leelums ir 591 reg. ton. jeh 750 ton. smaga lahaina. Tā tad „Austri“ peeder tagad 6 kugi, kas atrodahs darbā. Pirmahs jaunbuhwetais kugis buhs gataws schai rudent.

(B. W.)

Ahgellalns. No tureenas mums peenahjis schahds rakstš. Isgahjušchahs nedetas beigās Ridšineekus pahrsteidsa nahwes finā, ka wispahri godats un pašcha spehla gaddš buhdams wihrs, pilsehtas waldonis G. v. Holst tgs nomiris. Rahdu mihlestibu un atšihšchanu zeenitais nelaiķis pee faweeem lihds pilsonneem bija eeguwis, tas filteem wahrdeem issajitš schejeenas Wahzu awišes. Schi negaidita nahwes finā jo schapiigi pahrsteidsa ari mihs Ahgellalneekus, jo zeenitais nelaiķis, buhwes pahrwaldes preekschneeks buhdams, bija preeksch mums Ahgellalneekeem ihstis labdaris, ko mehš ilgi, jo ilgi mihta peeminā usglabafim, mehš tikai waram wehletees, ka turpmaf dabutum tahdu pašchu teizamū buhwes pahrwaldes preekschneeku.

Kamehr G. v. Holst kungs bija buhwes pahrwaldē par preekschneeku, tamehr mehš Ahgellalnā efam peedšihwojušchi daschadus pahrlabojumus, efam gar daschahm eelahm dabujušchi laipas, laternus u. t. pr. Ar fawu tairno luhgumu wareja katrs pee wina greestees, neweens netika atraidits, ja bij eeppehams, tad luhgums tika ispidbits.

Mehš Ahgellalneeki efam pasaudejušchi fawu labdari, wišch mums par ahtri aishgahjis; bet Deewa prahtš tā bija nolehmis, mums jabuht ar meeru.

Mehš no fawas pušes winam no pateizigās firds nowehlam meerigu dufu. Lai Deews meelo wina dwehfeli.

Wairaf Ahgellalneeku.

Ahdaschu draudšes skolai, tā „Rig. Itgai“ fino, 24. majā sibens eespehra lopu stalli, no kureenes uguns pahrgahja us feena schekumi. Pehdeja ehka nobega pawifam, no pirmās tikai juntš. Deewa laime, ka sibens kehra stalli un newis krogu waj skolasnāmu, kur tani brihdi daudf kauschu bij fapuhlejušchees.

Saldus pilsehtinā ratušchi lahda pagraba dšikatu grahwi, lai uhdens noskreetu. Razeji usgahjušchi buteli, pilnu ar zeeteem, dšelteneem gabalineem, to turedami par jeltu waj par zitu lahdu dahrgu leetu. Buteli istufschot, weens eebahšis šchos gabalus biskhu, otrs paltraku kabatā. Gabali biskhu kabatā fasilušchi, eefahkuschji peepeschji degt un zilweku til breesmigi eewainojuschji, ka tam tagad leelas fahpes jazeesch. Gan zere, ka dakteri isahrsteschot; bet schis notikums jo skaidri rahda, zil apdomigi ar tahdahm leetahm ja-apeetahs, ko wehl labi nepasihst. Dšeltenee gabali bijuschji fosfors, kas pagraba paglabati laikam preeksch sehwektozinu, fosfora medus waj preeksch zitu lahdu leetu tairischanas, kur fosfors wajadšigs.

(Latw. aw.)

Is Wihtineem (Kurfeme). 24. majā plkst. 5 wafarā mums usnahza behdigs un breesmigs negaišs, ar stipru pehrkomu un krusu, kas lahdu feerenbel stundas stipreem leetusgahseeneem aumakam tezeja, krusas gabali

gandrih balofcha olas leelumā. Par laimi pee wifa ta niknuma nebij wehja. Apfehteem lauleem fahde padarita no uhdens straumes, fehtee meefchi, aufas, wijs, kas ween apfehst, tifa if fatnes ifrauts un projam aifnefts. Rudfi, ihpafchi tee labee, lā ar rulli norulleti, lauku grahwu tiliti un zitas derigas laipas, no straumes uf dšifaku weetu aifrautās. Lai Deews dotu, un muhs gan war glahbt, kad atkal nelihfu, gan tad wijs ufzeltos un waretu preezatees; leelaka fahde naw notifufe.

R. B.

No Kandawas apgabala. Maja mehnefcha eefahkumā Zehres W. S. fainneeks ar wairaf firgeem un rateem brauz no Rigas uf mahjahn. Uj zeta weens firgs paleet flims. Ne tahlu no Slogas panahf dimi zeta gahjejus. Weens no fcheem fainneekam pafihstams, otrs fwefchs. Pafihstamais luhdsahs, lai abus tahdu gabalu pawedot. Sainneeks to ari dara, un stahsta par sawa firga flimibu. Swefchais, firgu apfatiijeēs, faka: „Zuhfu firgam wihweles; es tahs mahlu appuhft; — ja wahrdi neta nelihdshehs, tad dabufim frogu tahdas fahles, kas preefch tam geld.“ Swefchais gan puhfch un wahrdo, bet firgs lā flims, tā flims. Pee frogus nobraufufchi, fainneeks nopehrt wajadfigahs fahles. (Laitam ufwahrits alus ar wehl laut tahdahm zitahm fahlehm). Kad fahles firgam eeleetas, fwefchais faka: „Nu lopinifch kahdu gabalu japajahda,“ — ufahpj mugurā un aifjahj pa zeku uf Rigas pufi. Sainneeks ar fatweem kalpeem un pafihstamo zeta-gahjeju gaida un gaida firgu pahrajahm, bet wijs welti. Upwaizajahs pee zeta kaudidim, kas no Rigas pufes brauz, waj tahd' un tahdu jahjeju ar melnu firgu naw redsejufchi; bet neweens naw redsejis. Daschas deenas pehz sawa firga par welti ifmeklejeēs, pahrnahzis beidsot tufchā mahjās. Pafihstamais zeta-gahjeis atteizis, la fwefcha nepafihstot. Eſot uf zeta winu panahzis, un tā tad abi fopā gahjufchi. (Latw. aw.)

Peterburgas Kreewu lapa „Nowosti“ lahda pahrspreedumā dod padomu, pilnigi atzelt Kreewu kara flotti Kaspijas juhrā. Schihs kara flottes uftureschana malfajot juhras ministerijai 2 milj. rublu par gadu. Kad nu wijs juhras ministerijas budſchets pastahwot til if 28 miljoneem rublu, tad mineta ifdoſchana preefch Kaspijas juhras flottes eſot eerauguma par toti leelu. Agratds laifds, kad Kreewijas waldbiba wehl nebijufe nobibinata gar Kaspijas juhras peekraſtehm, minetai flottei wehl eſot bijis lahds mehrkis; bet tagad ſchi flotte eſot pawifam leela. Tā ka Kaspijas juhra flehgtis eſars, kura zitu walſtju kara lugi newar eebraukt, tad ari Kreewijai ne-efot wajadſibas, turet tur kara lugas. Waldbibai tur eſot wajadſigi til pahra twaifonu preefch transporta deenafita un uhdens polizijas uſraudſibas. Preefch tam peeteelot 60,000 rublu gadā. Sataupito naidu tad warot ifleetot preefch Kreewu lugu ſpehla ſtiprinaſchanaſ Baltijas juhrā un Klufajā juhrā. Schinis juhrās Kreewijas ſpehls eſot pahral wahjifch.

Kreewu apini ſtarptautifkā dahrsneeziabas iſſtahde Peterburgā. Apineem ir fainneezibā jo leels, wiſpahrigs ſwars un tā ka apinus dahrsds audſina, tad ari bija jadoma, ka neween Wahzija, bet ari Auſtrija ſubtihs apinus uf iſſtahdi. Tomehr tas nenotifa un

iſſtahde redſejam tikai Kreewu apinus. Bet pee wifa ta iſſtahdes apinu nodaka bija weena no wiſkrangalahm un ſwarigalahm. Kreewijā audſina gan wehl maſ apinu, bet iſſtahde leezinaja gahſchi, la ſchim kulturās ſtahdam pee mums jo kupla nahlotne. Apini ir ſtahds, kas laukſainneekem atmet wiſleelako pelnu, un tā tad war notift, la Kreewijas apini maſ gadōs pahrluhdina wiſu Ciropu, zaur lo ſchis wiſdahrgalais alus materials taps daudf lehtafs, bruhweri warehs alum peelift daudf wairaf apinu ne lā lihds ſchim un tomehr pee wifa ta alu warehs lehtaf ifgatarwot. Jf Wolinijas bija Bohemijas koloniſti un apinu audſinataji, Swoboda un Lukitſch fungi, iſſtahdijufchi apinus, bet tā ka winu promes bija maſas, tad ari no tahm nomaſ newareja noſlahrt Kreewu apinu ſwaru. Bet loti bagatigā mehra apinus bija iſſtahdijufchi Kleins un Piotrowſkis if Maſlawas. Schi bagatā firma nobarbojahs weenigi ar Kreewu apinu uſpiwefchamu, ſortefchamu, klaſefchamu un iſwefchamu uf Franziju, Belgiju, Angliju u. t. pr., bija iſſtahdijufe wairaf Kreewu apinu ſortu 7 pudu ſmagās apalās un kantainās palās, kas bija apſihmetas ar Kleina un Piotrowſka firmas droſchibas marku, ar Maſlawas wapeni, kas ifrahda, lā ſw. Jorgis nogalina puhki. Kleina un Piotrowſka iſſtahditee apini bija weens no iſſtahdes wiſeewehrojamaſteem un aprihnojamaſteem iſſtahdes preefchmeteem. Apinu nodaka bija ari loti ſmuli deloreta un tapohz nelahds brihnūms, la pee tahs palawejahs Keiſariſkās Majeſtetes, Keiſariſkās zilts lozelli, miniſtri, ahrſemju diplomati un wiſi iſſtahdes apmekletaji, Kleina un Piotrowſka kungeem nowehledami laimes uf augſtalās goda-algas, leela ſudraba medala eeguhſchamu par Kreewu apineem. Sche atrada ruhpiigi ſchkihtus (pluhktus), ſortetus, ſchahwetus, ſehwelotus, preſetus un pehz ahrſemju wiſes eepalatus apinus, kuru zena, raugotees pehz apinu labuma, bija loti daſchada. Blakus flaiſteem domenu apineem no Saazes original-ſtahdeem, kas til pat labi, lā ihſtee Saazes apini un no kureem 32 rubl. puds mahjā, ſtahweja Bohemijas apini if Guſtizas (22 rbl. puds), Guſtizas Kreewu apini (13 rublu puds), weeglee Koſtromas apini (12 rublu puds), leelgalwainee un ſehlalahm bagatee Kaſanas apini (9 rublu puds) un beidsot Kreewu meſcha apini (6 rublu puds).

No wifa ta redſam, la Kreewu apini loti daſchadi, tapat zenas, lā labuma ſinā, un la daſchi Kreewu apini it labi war mehrotees ar ahrſemju apineem, laut gan Kreewu bruhweri pehrt pa leelakai datai Bawarijas un Bohemijas original-apinus, lamehr ahrſemneeki uſpehrt gandrih wiſus Kreewu apinus. Teefcham atſchagarnifka fainneekofchana. Mehſ zenfchamees pehz daudf dahrgalās ahrſemju prezes, lamehr ahrſemneeki ſtipri ween tiſho pehz muhfu lehtalās prezes. Tomehr zereſim, la drihſ jo drihſ mahjifimees zeenit paſchi ſawus raſchojumus, kas labi, mums daudf tuwal un lehtafi, ne lā ahrſemju raſchojumi. Lihds ſchim Kreewu apinus neſinatneeki tureja par ſlitteem, — ſtarptautifkā dahrsneeziabas iſſtahde Peterburgā peerahdija, la tas ne maſ tā naw un la tikai aifſpreedumi Kreewu bruhwerus attura no eefchfemes apinu leetofchanaſ.

No Zeiſlas pufes, pee Afowas juhras. Mehſ paldeews Deewam feht jaw beidsam

tā ap 21. aprili. Scha gada fehjas laifs bij leetderigs. No 16. marta, kad eefahlam feht, maſ leetinfch muhs aiſweenam apmekleja, kas ſalaltufcho ſemi atkal faſlapinaja. Graudini labi dihgā un ſahka eefelt. Bet miſkā ſaulite aiſweenam augſtat kahpdama, ifdewa ari wairaf ſiltuma, zaur lo ſeme palika ſaufala, tā lā tagad ir laba ſahreta ſaufas ſemes. Jaunee augi, newaredami dabut preehahzigo flappimu, nelaitā palika neſpehjneeki un draude drihſ nolaiſt.

Leetus! Stiprs leetus, ir wajadſigs preefch tihromeem un plawahm. Ja tas muhs drihſimā ne-apmeklehs, tad ſemlojpeem buhs maſ zeribas uf labu rajhu.

Seht beiguscheem un ſeena laika neſagaidijufcheem, mums ir watas laifs, kas wiſpahri teel leetats preefch malkas eegahdaſchanaſ uf nahloſchu ſeemu. Mineta malka teel taiſita no lopu mehſleem. Lai gan ir nepatihlams darbs, puhletees ap mehſleem, tad tomehr mums malkas eegahdaſchana pa ſilto pawafaras ſauliti ir daudf weeglaka, ne lā Widſemneekem ſeemas niſnumā pa meſcheem daufotees.

Lihds ar jautu pawafari, miſkā tehwi ſemite, ſahls beefchafi iſrihtot pee tewis derigus preekus, lā: teatrūs, ſatuma ſwehtlus, weefibas walarus u. t. j. pr. Pee mums, ſtarp 30 gadeem, lamehr Latweefchi uf Zeiſtu atnahluſchi, til weenreis teatris tifa iſrihtots, proti 14. auguſtā 1883. gadā Zeiſlas Latweefcheem bij tas gods, mineto weef redſet Latwoju drehbēs. — Jſrahdija diwas lugas, kas labi ifdewahs. — Publifa ari bij peeteefofcha. Staidrais atlikams nowehlets preefch jaundibinajamas Latweefchu bibliotelas.

Kā derigee ſpehli ſertōs nopeetnafi pee derigo preeku iſrihtofchanaſ; ir loti wehlejam.

No pehnajahm 5 ſkolahm tagad ir til 3, proti Daurupe, Miltufchōs un Skrebinds. Kalnawā un Swaigniſkē winās wairā naw, pirmēja, lā dſirdu, ari nebuſchot, otreja „laitam“ buhs.

Tā tad nu mehſ Zeiſteneefchi eſam weenu atthitibas ſoli uf preefchu ſpehruſchi, teatri iſrihtodami un diwas jo ſwarigus atpatat, ſaudejuſchi diwas ſkolas.

Zeiſlas tauteefchi, neſaunojatees, kad es lā paſkubinadams uſſauzu:

„Belatees un moſtatees, Zuhſ Zeiſlas Latweefchi, Raugatees, ſit naiſi ſrahda tauteefchi tehwi!“ (B.)

Ahrſemes ſinas.

Wahzija. Keiſars Wilhelms jaw eſot paraktiſis pawehli, zaur kura krona prinzis teel eezeltis par atjaunotahs waldbibas padomes preefchfehdetaju un walftſtanglers firſts Biſmarks par wina weetneeku. Zitu waldbibas padomes lozeltu wahrdi wehl naw droſchi ſinami. Winu iſfludinajums notifs til tad, kad no wiſeem, kas ſchaf padomē aizinati, buhs dabuta atbibe, waj tee peenem peedahwato amatu. Laitam ofizielais iſfludinajums par atjaunoto waldbibas padomi notifs til tad, kad Wahzija eefahſees zelfchanaſ agitazija deht gaidamahm reichstaga zelfchanaſ. Waldbibas padomes atjaunojums no Biſmarka ifdarits ar ſewiſchku noluhku. Padome neteel wiſ tadeht dibinata, la Biſmarkam pateeft buhtu bijis wajadſigs padoms waldbibas leetas (— Biſmarks no ſawas gudribas tā pahrliezinats,

ka tas latru padomu preefch femis eerauga par itin leeku —); ihstais noluhks pee wal-dibas padomes atjaunojuma laikam til bijis, parahdit, ka krona prinzis ar Bismarka politiku itin weenprahstigs. No wifahm eezelfchanahm preefch wal-dibas padomes weenigi krona printfcha eezelfchanai par padomes presidentu ir ihstis fwarš, jo kad krona prinzis zaur dalibu pee fchahs padomes peerahdihš, ka ar Bismarku weenprahstigs, tad brijwprahstigeem buhš atnemta eefpehja, apgalwot publikai; ka krona prinzis ar Bismarka politiku ne-efot meerā un ka no wina tadehš gaidama brijwprahstiga wal-difchana, zildrihš tas nahfchot uf troni. Bismarkš zere, ka daudš kauschu, kas zeribā uf krona prinzi tagad pretojahš Bismarka politikai, atmetihš fcho pretestibu, zildrihš redsehš, ka krona prinzis ar Bismarku weenprahstigs. Tā tad wal-dibas padomes atjaunojums bij fagatawots jaw tai laikā, kad notifa strihds par fozialistu likuma pagarinajumu. Bismarkš drofchi newareja finat, waj pagarinajums tiks no reichstaga atwehlets. Ja buhtu to atraidijufchi, tad Bismarkš tuhliht buhtu atzehlis reichstagu un isrihlojis jaunās zelfchanaš. Preefch fcha brijfcha winafch bij fagatawotihš issludinajumu par wal-dibas padomes atjaunojumu un krona printfcha eezelfchanu par wal-dibas padomes presidentu. Bet kad fozialistu likums isgahja zauri, tad fchi leeta wairš nebij til feidsama un runas par fcho padomi apklufa. Bet tā finams, tagadejā reichstaga amata laiks ari bef eepreefchejas atzefchanaš jaw pehž likuma beidsahš fchai rudeni, jo reichstags arweenu teel eezelš uf trim gadeem, un fchis amata laiks fchoruden beidsahš. Tā tad pehž ne-ilga laika zelfchanaš zihniufch gaidams un uf fcho brijhdi wal-dibas padomes atjaunojums islikfees par derigu.

Franzija. No Tonkinas fino, ka generalš Milo nesen isrihlojis masu ekspediziju uf Tujenkwanu, kur bij fapulzejušchahš kahdas atleekas no „melnajahm flagahm“. Ekspedizijas spehš pastahweja is diwi bataljoneem un 5 leelgabalu laiwahm. Tillo eefahlahš Franzufchu ufbruzeens, „melnahš flagas“ mula, tā ka nelahds lautinfch ne-ismahza. Franzufchi Tujenkwanā atstahja garnifonu un tad atgreesahš uf Hanaju, kas ir Franzufchu wal-dibas galwas pilsehta Tonkinā. „Melno flagu“ atlitums tagad pawifam pafaudejis duhfchibu un peedahwajis Franzufcheem fawu padofchanaš, ja til fchee winus atstahju meerā.

Italija. Garibaldi nahwes deenā Romas republikaneefchu beedribas isrihloja demonstraziju pret wal-dibu un Austruju, bet ta isdewahš deefgan wahji. Tila isrihlotš fwehtu gahjeens ar karogeem uf Kapitolu, kur gribeja noturet fapulzi un turet runas. Waldiba un polizija ne-eejauzahš, jo Italijā ari wal-dibas pretineeleem plaschatā brijwiba, ja til publikā kahrtiba par daudš neteel trauzeta. Seelakais preeks no fchahš demonstrazijas bij eelas sehneem, kas ftrehja fwehtu gahjeenam lihds, brehldami, fwelpdami un daschadu trofni taihdami. Wisleelako trofni taihja Austruufchu fuhtneezibas namu preefchā. Kad beidsot nonahza uf Kapitolu, tad wispahrigs trofniš bij til leels, ka no mihtina un runahm nelas ne-ismahza. Sozialistu deputats Doto un kahds jaunš

puifš bef bahrdas kahdu laizinu uf runas tribinas plahtija muti un mehtaja rolas kleedsofcho un fwelpsofcho kauschu pulkā, bet neweens tos nefaprata. Tahds demonstrazijas isnahlums no jauno apstiprina, ka laudis Italijā uf republikaneefchu partijas isrihlojumeem fahlfufchi statitees wairal no jozigahš pufes, tā uf labeem eemeefleem preefch trofchna un flandala pataififchanaš.

Hollandija. Parifes awife „Voltaire“ fino, ka starp Hollandijas un Belgijas wal-dibahm efot noslehgts lihgums, zaur kuru Wahzu printfchi teefot isflehgti no irona mantofchanaš teefibas Hollandijā. Kā finams, tagad wal-dofchā Draneefchu zilts Hollandijā, waj wismafak winaš wihriufchā linija, drihš war ismirt, un par jautajumu, kam peederetu Hollandijas trona mantofchanaš teefiba, daschadi strihdahš. Trona mekletaju pulkā atrodahš ari daschi Wahzu printfchi. Bet Hollandeeufchi no pehdejeem neweena negrib, jo tee bihstahš, ka Hollandija zaur to neiftu faweenota ar Wahziju un nepafaudetu fawu tagadejo patstahwibu. Tadehš Hollandeeufchi wehlahš, ka pee gaidamahš Hollandijas walstis pamata likumu rewifijas tiftu ari flaidri nofajits, ka tagadejā kehina jauna meita buhtu trona mantineeze. Minetā Parifes awife nu apgalwo, ka Hollandeeufchu un Belgeefchu wal-dibas efot weenojušchahš par projektu, pehž kura jaunā Hollandijas trona mantineeze, zil drihš ta buhš pee-augufe, apprezetu Belgeefchu printfcha, Flanderes grafa, dehlu Balduinu, tā ka reis warbuht Hollandija waretu tift ar Belgiju faweenota par weenu walsti, tā tas jaw agraf bijis.

Oranijas prinzis (trona mantineeks) nesen stipri faflimis. Ja winafch nomirft, tad Draneefchu zilts wihriufchā linijas ismirfchana nenoweufchama. Hollandeeufchu kehinaam is otras laulibas (ar Waldefas prinzeft) ir trihš gadus weza meitene, kura pehž Oranijas printfcha nahwes laikam tiks isfludinata par trona mantineezi.

Turzija. Pehž falihguma starp Kreewiju un Turziju, pehdejai peenahlahš no fawa kara atlihdsinajuma parada mafat Kreewijai ikgadus 350,000 mahrz. sterlinu. Par apdrofchibu preefch fcheem mafajumeem Turku wal-diba bij atwehlejuše Kreewijai, fanemt taihni finamas Turku nodofchanaš. Bet pagahjuufchā gadā aif daschadeem zehloneem no fcheem nodofkeem eenahlfufe til treschā data no gaiditahš summas. Kreewu wal-diba tadehš laidufe Turku wal-dibai rakftu, kura pehdejā teel ufajinata, papildit truhtumu, kas paredfams ari nahlofchds gaddš, zaur jaunū naudas awotu ufrahdiujumu.

Serbija. Starp Serbu un Bulgaru wal-dibahm iszehlees strihds par kahdeem robeufchu jautajumeem, tā jaw fawā laikā telegrammā bij finots. Pagahjuufchā gadā, tā lasitajeem buhš atminams, daschās Serbijas weetas iszehlahš masš dumpis pret Serbu wal-dibu. Dumpis weegli tika pahrworets, daschi wainige tika nofoditi ar nahwi, daschi eebahiti zeetumds, bet leelakā nemeeru zehleju data pahrbefhfa pahr robeufchu uf Bulgariju. Tā ka nemeera zehleji bij isrihlojuufchi fawu dumpi aif dufmahm pret Wahzu garu, kufam Serbu wal-diba tagad padewufehš, tad wini atrada Bulgarijā laipnu ufneufchamu, un Bulgaru wal-diba atfahwa nomestees, kur tee gribeja. Wini apmetahš netaht no Serbijas robeufchāš un ufureja pafahwigas faires ar Serbiju.

Zaur to nemeera gars Serbijas robeufchu apgabaldš no jauna efot stiprinajees. Serbu wal-diba ari fuhdsahš, ka aifbehgufchee nemeerneeki efot daschlahrt is Bulgarijas eelaufufchees pahr robeufchu Serbijā. Kad Bulgaru wal-diba ne-eewehroja Serbu wal-dibas fuhdsibas, tad pehdejā noftahdija faldatu waktis pee robeufchāš. Bet kad weena waktis pee, tam efot pahrgahjufe uf Bulgarijas pufi, tad wina no Bulgareem tiftete fanemta zeeti un nowesta uf zeetumu. Par wifu to Serbu wal-diba loti fafchutufe un pawehlejuše fawam fuhtnam Sofijā, pagehret no Bulgaru wal-dibas zeetus fofus preefch Serbu behgtu fawaldifchanaš, tā ari gandarifchana par lihdsfchinigeem notilumeem. Ja Bulgaru wal-diba leegtos ispilbit fcho pagehrejumu, tad Serbu fuhtnam pawehlets atstahht Bulgariju. Lai no fchihš mafahš leetas ne-izfletos leelaki jufumi, leelwalstis efot fahlfufchāš eejauftees ar faweenam padomeem, lai waretu strihdneekus fameerinat.

Kugneeziba un kugubuhwe Wahzija un pee mums.

Kad pahr kugneezibu runa, tad arweenu ja-iffchir sehgefkugneeziba un twaitakugneeziba. Sehgetu jeb buru kugus mehdi pa leelakai datai buhwet is koka, twaitakugus is dselses jeb tehrauda. Mums Latweefcheem mafak war buht darifchanaš ar dselšs twaitakugeem, jo muhju seme no dabas naw apbatwota dselfrudahm — tadehš ari buhwet kugus no dselses mums nahftos fuintreis grehtati, ne tā no koka. Tā tad pate daba jaw eerihkojufi, ka Latweefcheem juhrmalneekem jagreesch wehriba fewifchki uf koka kugeem. Tadehš pahr kugneezibu runajot, mehš fewifchki eewehrofin koka kugus.

Kugus tiftai tad ahrfemes fahka buhwet no dselses, kad koki palika reti un dahrgi. Agrati wifur kugus buhweja no koka. Bet ar laiku tirdfneeziba isplehtahš arweenu jo wairal, meshus isjirta gan preefch kugeem, gan preefch zitahm buhwehm. Tagad tā Anglijā, tā Wahzija, Franzija un zitās Balar-Giropas semes meshi palikufchi til reti, buhwloki til dahrgi, ka buhwet koka kugi no fawa mesha gandrihš naw eefpehjamš. Ja Anglis, Franzufis waj Meklenburgeetis grih buhwet koka kugi, winam jabrauz pafat buhwlokeem waj nu uf Ameriku waj Kreewiju, t. i. pee mums uf Baltiju waj seemetds uf Archangelftu.

No otras pufes Anglijā, Wahzija, Sweedrijā tagad tā eemanijufchees buhwet dselkugus, tā Angteem, Wahzeem un ziteem daudš isdemigaki buhwet dselkugus ne tā koka kugus. Ahrfemneeki aprehkinajufchi, ka labaki buhwet leelus kugus. Wini buhwe tuhftofcheem tonnu leelus dselkugus, ihpafchi preefch ofeana brauzeeneem, tā ka daschā finā rodahš robs preefch koka kugeem widejā leelumā. Scho robu it labi warehš pildit Kreewijas juhrmalneeki: Latweefchi, Jgauni, Somi, Kreewi. Tadehš koka kugus tagad fahf buhwet tahš semes, kur meshu wehl daudš. Tahdas semes ir Norwegija, Kreewija un Kreewija ihpafchi Somija un Baltija. Tā tad uf preefchu Anglu, Wahzu un Franzufchu weetā pate daba rahda Norwegeefcheem, Latweefcheem, Someem un Kreeweem buhwet un pelnitees ar koka kugeem.

Par kugneezibu runajot, wehl ja-eewehro weena swariga leeta, kas pehdejds laidds ar-weenu jo gaischali parahdabs.

Wairaf desmit gadus atpafat pee mums par peem. buhwaja un pahrwaldija kugus tikai bagatee pilsehtas tirgotaji. Juhmalneeki nodarbojabs tikai ar sveju, jeb palika par kugneekem us bagato tirgotaju kugeem. Pascheem juhmalneekem tad wehl nenahza prahda ne ari rahdijabs par eespehjamu, palikt par kugu ihpafchneekem. Tagad pehz 20 gadeem pee mums Baltija par peem. pawisam zitadi.*)

Ta tad kugneeziba nihst bagato pilsehtas tirgotaju un ussek juhmalas semneeku rolās.

Tas ir it eewehrojams atgadijums. Semneeki ar saweem lehteem kugeem ispeesch is kugofchanas lauka pilsehtas tirgotajus ar winu lepneem, dahргеem kugeem. Ja tagad kahds grib finat, la wislabaki war pelnit ar kugi, la wislehtaki, wislabaki kugi buhwet, tahds lai greeschahs pee juhmalas semneekem un mahzabs no teem un newis pee lepneem pilsehtas kugu buhwetajeem un bagato tirgotaju kugu wadoneem.

Norwegija, Meklenburga, Anglija kugneeziba ir gandrihs weenigi juhmalas semneeku ruhpneeziba. Pee mums Baltija Latweeschu un Zgaunu semneeki tapat arweenu jo wairaf nem sawas rolās scho darbibu un pawisam ispeesch no schihs darbibas lauka pilsehtu Wahzu tirgotajus.

Mehs beeschi dsirdam ahrsemneeku kugu schkihperus un stuhrmanus fuhdsamees, la kugneeziba (ar toka kugeem) atmetot gadu no gada slittatu pelnu. Kugus wairs nederot buhwet, kugneela amats ne-efot eenesigs. To paschu dsird no Rigas, Seepajas, Reweles Wahzu tirgotaju kugneekem. Tee ari pawisam issamifuschi pahr kugneezibas nahkotni. Un tikai Latweeschu un Zgaunu dsihwa zensiba us kugofchanu nelaisch pawisam islaist is sawahm rokahm kugneezibu muhsu pilsehtu Wahzu tirgotaju kugneekem. Pawisam zitadi runa fapratigs Latweeschu, Zgaunu waj Somu semneeks.

Un tas jaw ir itin lehti faprotams, eewehrojot, to augschā runaju pahr ahrsemes un Kreewijas kugneezibu.

1) Ahrsemneekem truhst buhwofoku, pehz buhwofokeem wineem jabrauz tuhstfoschas werstis us Ameriku un Kreewiju. Bet muhsu juhmalneekem pehz buhwofokeem jabrauz wisleelakais pahra desmit werstes.

2) Ahrsemneekem kugu buhwi fadahrdina ne tikai toka truhkums. Strahdneeks pelna Anglija ne mafal la 2—3 rubk. par deenu, pee mums strahdneeks juhmalā pa seemu peln 2—3 rubk. par nedetu (ar sawu pahrtiku). Angtu matrosis dabu 40—50 rubk. par mehnesi, muhsu — 15—20 rubk. Tapat wifas zitas darba algas ahrsemes ir 2—3 tik augstas, la pee mums.

Saprotams, la Kreewijas juhmalneeks (Latweetis, Zgaunis, Somis un Kreews) zaur to, la winsch nabagats, isteel ar mafaku algu, eeradis truhzigati dsihwot, la ari zaur to, la

*) Slaidru sinu truhst, bet nebuhs leels mifejums, ja teiksim, la Latweeschu un Zgaunu semneekem peeder kopā 120 libds 140 leelu toka kugu un wairaf ne la 200 masu (leellaiwu). Gadus 20 atpafat turpretim Baltijas semneekem bija ne wairaf la pahra desmit leelu kugu un daubs mafal leellaiwu. Turpretim pilsehtu bagatajo kugu slaits arween eet mafumā. Seepaja par peem kugu slaits no 54 fashluzis 24; labaki ne-eti zits Baltijas pilsehtas, Riga, Rewelē, Bernawā u. t. pr.

pate daba wina tehwiu bagatigi apbalwojusi buhwofokeem — zaur wisu to war it felmigi konturet ar ahrsemneekem sehgetu kugneeziba.

3) Ahrsemneeku toka kugi pehz 1882. gada finahm pelnija 6—9% zaurmehra. Muhsu semneeki 30—50% fewischki isdewigds atgadijums libds 60%. („Austra“ kugis „Aurora“ par 1883/84. g. pelnijas 33 3/4 % flaidras pelnas. „Atlanta“ buhtu wehl augstaku procentu pelnijusi, ja ar winu ne-buhtu notizis noschelojamais un wehl maf isflaidrotais atgadijums Anglija.)

4) Pee ahrsemneekem, isnemot Norwegus, toka sehgetu kugu slaits eet arweenu mafumā, pee mums Kreewija (atkal fewischki Latwija, Zgaunija un Somija) it stipri eet leelumā. Ahrsemneekem jo tahfaki, jo mafal isdewigi buhwet toka kugus; — toka kugi dahrgi mafsa. Mums pawisam zitadi, Kreewijas juhmalneeki stahjabs ahrsemneeku weeta un is Kreewijas plafcheem mescheem war buhwet kugus wehl wairaf zilweku pa-audses. Kreewija wehl toti bagata ar mescheem. Kreewijas juhmalneeki paschi pelnibs tos 70 miljonu rubkus, to winu juhmalas peln ahrsemju kugi un twaitoni. Ari us Baltijas juhmalu kriht laba jumma no schihs naudas; Riga ween ilgadus peenahl kahdi 1 1/2 tuhstfoschi ahrsemneeku kugu, drusku mafal Seepaja un Rewelē.

Kugneeku mums jaw prahws slaits. Latweeschu kugneeki ilgadus jo gaischali parahda sawu duhschibu un ismanibu: Latweeschu kugneeki droschi sehgele us Ameriku, us Sinu, pa Atlantas okeanu, la ari pa Indijas un Kluso okeanu. Tagad gan neweens neschau-bisees, la Latweeschu kugneeki droschi war stahtees libds Angtu, Norwegeeschu un Wahzu kugneekem.

Kugneeziba ir Latweeschu tautas labklahjibas amots, tapat la semkopiba, tikai wehl dauds brihwals. Ne bes pamata pasihstamais Kreewijas kugneezibas weizinatajs K. Waldemars fauz kugneekus par „brihwungeem“. Kugneeziba ari mahzihs mums dauds zitus pelnas amotus pasht: te wajadschis sehgetu audeju, wirwju taihtaju, dselstaleju, kugubuhwetaju. Latweeschu warehs pehzaf tapat pelnitees, la kugubuhwetaji zitas Kreewijas juhmalas, seemelods, Melna juhra, Sibirijas Ob upes peekrastes u. t. pr.

Bet lai wif tas waretu notikt, mums pascheem naigaki un nopeetnaki ja-eewehro kugneeziba un katram kugneekam, katram juhmalneekam un jeb kuwam katram japahrleezinajabs kugneezibas swara preesch Latweeschu tautas wispahrigi un ihpafchi preesch winas nabadfigalas datas — bessemes semneekem jeb talpeem.

Kas gan wiswairaf war gahdat pahr kugneezibu pee mums? Kam wispirms atleks no tam labums?

Tee ir muhsu kugneeki paschi, muhsu matroschi, stuhrmani un schkihperi jeb kugu wadoni.

2 gadus atpafat „Baltijas Wehtnefi“, raksta: „Dalisneeziba kugneeziba“, isstaidroju, kas wiswairaf sekmejis kugneezibu Norwegija, Wahzija un Anglija. Ka lastaji atminepees, tahs bij mafas kugneezibas beedribas (Partenwesen). Tahdu fabeedribu tur ir milsum dauds. Preesch latra kuga sawa. Ir ari leelas kugneezibas beedribas, la pee mums „Austra“.

Katrai no schihm neleelahm kugneezibas beedribahm par dibinataju un fastahditaju ir kugneeks: stuhrmanis waj schkihperis.

Norwegija no 8000 kugeem 7000, Anglija 2/3 datas, Meklenburga wif kugi peeder schahdahm leelalahm un mafalahm kugneezibas beedribahm. Un tikai us tahdu wihst ween ar' wareja Norwegija, wisnabagata seme wehl scha gadu simtena fahkumā — tikt pee til dauds kugeem. Norwegeeschki pelna few un sawai semei par labu ilgadus kahds 50 miljonu rubkus zaur kugu buhwi, kugu takeleschanu, fataisichanu un wedama (fraktis) naudahm. Un Norwegu tauta slaita tikai 2 miljonu eedshwotaju. Tahda wihst Latweeschu un Zgaunu juhmalas tautas kopā leelakas pehz sawa slaita.

Wehl jo zetati usrahdu us to, la kugneeki paschi ir bijuschi Norwegija, Meklenburga par scho beedribu dibinatajeem un felmatajeem.

Zaur to kugneezibas beedribas tik swarigas, spehzigas kugneezibas wezinatajas, tas buhs lehti faprotams. Waj nabadfigee Norwegu juhmalas swejneeki un semneezini buhtu spehjuschi ar saweem naudas spehkeem ween usbuhwet un usturet 8000 leelu tirdsneezibas floti, jeb waj to buhtu spehjuschi Meklenburgas juhmalneeki? Jeb waj muhsu juhmalas semneeki un swejneeki ween spehs kahdu reisi buhwet un usturet ar saweem naudas spehkeem ween dauds wairaf kugu, la muhsu juhmalneeki tagad ilgadus buhwē un ustur? Tikai tad spehja Norwegi un Meklenburgeeschki buhwet til dauds kugu, kad kugneezibas beedribas peedabuju naudas speklus no wifas semes. Tapehz Meklenburga ari kugneezibas jautajumu fauz par wifas semes jautajumu (Vandesfrage), jo kugneezibas intrefes faistahs ar wifas semes labklahjibu.

Ne zitadati tas war notikt pee mums.

„Austra“ tagad krahjabs nauda ne tik no wiseem Latwijas lakteem, bet dauds naudas atsuhta no dascheem Kreewijas apgabaleem, no augstaku un sematu schkiru lozefkeem. „Austra“ ar scho naudu war buhwet kugus un dot pelnu muhsu kugneekem un juhmalneekem. Tas pats noteel Norwegija, Anglija, Meklenburga tikai leela mehra.

Ta tad kugneeks un kugneezibas gut muhsu kugneezibas nahtotne.

Amatu war wislabaki mahzitees tur, kur winu wislabaki kopj. Latweeschu juhmalneeki jaw dauds mahzijupees no Norwegu, Angtu, Meklenburgas juhmalneekem. Tagad Latweeschu juhmalneeki — kugneeki, pa ahrsemehm braufadami, lai ari mahzabs sekmet kugneezibu zaur kugneezibas beedribahm, la to winu amata beedri ir felmigi dara, pee tam wispirms few pascheem par labu. Jo wairaf Latweeschu kugneeki pratih peewilkt naudas kugu buhwei par labu, jo wairaf buhs kugu, jo wairaf kugneeku paliks par schkihpereem, stuhrmaneem un matroscheem. Ari naudas dewejeem atleks laba pelna.

Ari scho sawaru simteem Latweeschu kugneeku dodahs us ahrsemehm. Wif wini buhs ilgatu waj ihfaku laiku daschas ahrsemju juhmalu pilsehtas un pilsehtinas. Saitisees ar ahrsemneeku kugneekem. Te nu ir tildauds isdewiga laika zentigam fapratigam Latweeschu kugneekam, eepashtees,

apparaitees aprunatees ar ahrsemneeku fuge-
neekem un mahzitees no wineem swarigo
mahksu: kà ahrsemneeki, ihpafchi Norwegi
tikufchi pee til dauds fugeem, kur un kà
wini naudu fadabujufchi? Kà vini dibina un
fastahda fawas neeleas fugeezibas beedribas?

Sinams, tas ne-eet ahtri un ne latram
ifdosees kant lo eewehrojumu panahkt. Bet
jo wairaf muhju fugeeki klausinahs pehz
derigahm sinahm, kuhfos mahzitees pee ahrsem-
neeku juhrmalneekem, kas pee wineem derigs,
jo wairaf labuma vini atnesihš muhju juhr-
malam, muhju fugeezibai un few pascheem.

Mahjās pahrbraukufchi, Latweeschu fuge-
neeki warehs dot dauds derigus padomus
muhju juhrmalneekem un warehs buht wis-
fwarigatee un wajadfigatee lozeki, muhju
fugeezibas beedribas. Muhju fugeezibai,
falihsinot ar fugeezibu daschās ahrsemju
juhrmalās (it ihpafchi Wahzijas), droscha
nahkamiba. Bet pee mums wehl maf at-
tishitita fugeubuhwe uf fabeedribas pamata
(Partenwesen), kas Norwegu, Anglu, Wahju
fugeezibu til spehzigi attishitijuf. Tagad
no muhju fugeekem wiswairaf atkarahs,
attishitit ari pee mums jo wairaf fugeu buhwi
uf fabeedribas pamata. Tadeht loti waja-
dsigs, ka, pa ahrsemehm braukdami, Lat-
weeschu fugeeki pamatigi eepafihšos ar
tureenes fugeezibas leetahm. Tahs domas,
lo leeku par pamatu schai fawai wehstulei
pee Latweeschu fugeekem un juhrmalnee-
keem: — Semkopiba un ruhpneeziba —
Latweeschu kautas gariga un materialiga
labklahjiba!

**Modala preeksch semkopibas, amat-
neezibas un tirdsneezibas.**

Pahrflats.

Wisweemu wairaf un wairaf pazelbamahs
wisadu jaunlaidu derigu semkopibas rihku
un maschinu pahrdotawas muhju Baltija
leezina lihds ari par muhju semkopju pa-
zelschanos darbā ar kreetnakeem eerotscheem
un labakā rasehojumu isgahdaschanā. Aih-
koschanahs ar wisadahm par derigahm at-
sibtahm semkopibas maschinahm ir beidsa-
majā laikā pee mums teescham dauds wairaf pee-
nehmufehs, nekā agrati; zaur to pee mums
nu ir daschi preekschojumi laufsaimneeziba
panahkti, kahdi zitabi nemas neuhthu bijufchi
eefpehjami. Nuluhkojotees uf pirmal mine-
tahm maschinu pahrdotawahm tē waram
peeminet, ka nupat atkal wisai jauns tahdu
leetu kantoris tē Rigā zehlees, dibinats no
flaweneem un toti bagateem Anglijas fabrikas
ihpafschneekem Ruston, Proktor un beedra
kungeem (Lincolnā). Schis jaunais kantoris
tirgojahs neween ar paschu isstrahdatahm
lokomobilehm, twailu- un twailu-kummaschi-
nahm, bet pahrdod ari wisas zitas sem-
kopibas-maschinas — un ir uf to fabeedro-
jufschahs ar wehl zitahm leelahm ahrsemes
firmahm, kà: Walter, M. Wood (Amerikā)
un Theodor Flother (Wahzija). Zaur
schahdu jaunu, leelisku eestahdijumu Rigā
nu ir zehlfufehs newis masa konkurenze pret
ziteem lihdsigeem tirgotajeem Baltija, kas
naw wis uf laumu, bet daschu labumu dar,
kas dsimbina dsihschanos jaunu un pazel
semkopibu ar! — Tahlat peeminams, ka
muhju domehmu-ministerija pehdejs gads
ari fahkufe stipri ruhpetees ne tikween par
derigu semkopibas rihku un maschinu is-
gatawofchanu, bet ari winu isplatifchanu

starp Kreemijas laufsaimneekem. „B. W.“
tē raksta, ka semkopibas un lauku-ruhpnee-
zibas departements schini leetā fastahdijis
dauds jaunu preekschikumu, kuras pa dafai
jaw ismehginajot. Nolemts, ka 1) preeksch
weetigeem konkurseem un laufsaimneezibas
maschinu un rihku isstahdehm ja-atwehl
goda-algas nauda, kas ismaksajamas weenigi
semkopibas maschinu isstahditajeem un is-
gatawotajeem no semneeku fahrtas: 2) ka
ja-isdod tahdu semkopibas rihku un maschinu
nobildejumi, kas zaur prastu konstrufziju
masgruntneekem derigas un kuras war is-
gatawot prasti amatneeki; 3) pee Keisarifkas
laufsaimneezibas musejas Peterburgā un
pee politechnifkas musejas Maskawā eerihkot
semkopibas maschinu un rihku nodatas;
preeksch laufsaimneezibas musejas ar scho
nuluhku nopirkti 10 daschadi semneeku arkli.
Lihdsi ar to departaments apnehmees, fa-
siuotees ar to gubernu semstibahm, kuras
pee semneekem fahf eewestees laufsaim-
neezibas maschinu un rihku isgatawofchana,
lai scheem waretu gahdat kreditu preeksch
pahrlabotu laufsaimneezibas maschinu un
rihku eegufschanas, kà ari preeksch wajadfiga
materiala eegahdaschanas. Sche klah waram
ari peefihmet, ka Wotkinas fabrikas semneeki
(Sarapulas aprinkā, Wjatkas gubernā),
fajensdamees fabrikā darbu pa-ihfinat un
darbu weeglaki atrast, kas weenam pascham
strahdneekam geuhthi isdodahs, nolehmuufchi,
kà „B. W.“ tahlat raksta, fawā starpā
dibinat kaleju un galbneeku fabeedribu.
Beedriba nodarbofees ar laufsaimneezibas
rihku isgatawofchanu, kahdus leeto un kas
derigi semneekem un miischtureem Kamaz,
Wolgas un Uralu apgabals. Beedribas
statuti jaw eefneegti Domenu ministerijai
deht apitpirinafchanas. Lihds ar to Wot-
kinas beedribas pilnwarneeki greefahs pee
Domenu ministerijas ar luhgumu, lai Wot-
kinas fabrikas semneekem apgahdatu prastu
un lehtu semkopibas maschinu un rihku
mudufus, pehz kureem waretu isgatawot
preeksch mineteem apgabaleem derigas lauf-
saimneezibas maschinas un rihkus. Mini-
sterija atfina, ka Wotkinas semneeku beedribai
war gan apgahdat luhgtos mudufus, bet
ar to nofazijumu, ka toš nedrihkt ne pahrdot,
nedi ari pee lauku darbeem leetot, un ka
lai tee semneekem-meistareem deretu weenigi
par preekschihmi.

**Kahds wahrdinufch par pfaufchanas-
laidu.**

Pa-ees til wehl ihš laiks, kur atkal
fahktees drihš feena, drihš labibas pfauf-
schana — un kà tē mainahs panahkumi
ar paspehlejumeem tapehz ween, ka ihsto
laidu tapat preeksch labibas, kà feena pfauf-
schanas pat gudrateem semkopjeem brijfcheem
nahkaf itin geuhthi notrahpit. Genemfcha-
nahm fahde, kad plauj par agru, un ari,
kad plauj par wehlu. Schini leetā tad nu
pafneegfim daschus no praktifkeem semkop-
jeem fastahditus padomus.

Par wehlu plauj, kad falmi jaw to kaina
fahrtā pahrwehrtijufchees un grandu jaw
wisai zeeti tapufchi. Bet:

1) Pee schahdas pfaufchanas, fefschanas
un wadaschanas pasaudē dauds grandu,
teescham til dauds, zil pee isfehjas isnahf.
Bes tam pee schahdas pahrat isgatawoju-

schahs labibas, ihpafchi pee rudseem un
meescheem, noluhst toti dauds wahrxu, kas
tad tapat uf lauka paleet atpatat.

2) Tahlat ir wehli pfautee grandu ari
dauds fliftaki. Grandu fatur mehnesi preeksch
fawas pahrafahs jeb pahrleezigahs isgatawo-
fchanahs it labu teefu zukura-weelu un
peena-fulu, wehlati tee pamafam ween fa-
zeetinajahs; wisleelaka fazeetinafchanahs no-
teel kahdas 14 deenas preeksch pahrleezigahs
isgatawofchanahs. Ap scho laidu grandu
fwer wiswairaf, isdod wiswairaf imalkus
miltus un wismafak klifas. Ja schim lailam
leel pa-eet garam, uf grandu pilnigaku
eenahfchanu nogaididams, tad grandu pee
malfchanas isdod dauds wairaf klifas un
pelekus miltus. Labibas tirgotaji, maltaw-
neeki un bruhweri ari wairaf mafā par
tahdu smagaku labibu, kas mafak klifas, bet
wairaf miltus fatur, nekā par tahdu labibu,
kura pahrat dauds eenahfufehs.

3) Weidsot zaur wehlu pfaufchanu rodahs
falmeem dauds mafak baribas-spehka.

Daschi tē nu dara glufchi greifi, daschus
augfus par dauds agri noplandami un tad
pafaujahs uf wehlatu grandu faufinafchanu;
pee tam ar to eepreezinadamees, ka falmeem
zaur to ir leelaks baribas-spehks. Tas wis
war buht, ja pee pfaufchanas ir jo filts un
faufs laiks; bet tas ir reti. Pee par dauds
agras pfaufchanas atkal zaur faufinafchanu
pasaudē wairaf grandu, nekā pee falmeem
leelaks baribas-spehks panahkt. — Kurich
tad nu ir tas ihstais pfaufjas-laiks, kur
grandu ir wisfmagaki un falmi no fawa
baribas-spehka wismafaki faudejufchi? To
israhda peedfihwojumi.

Rudfeem ir ihstais pfaufjas-laiks klah;
kad grandu panahfufchi to zeetumibu, ka
tos, pahr pirfta-nagu lozot, newar fapfeest
jeb falauft. Grandu peena-dafas tad ir
pahrwehrtijufschahs miltu-dafas. Par tah-
deem rudseem, kas pahrat dauds isgatawo-
jufchees plauti, labibas-tirgotaji mafā loti
mafafas zenas.

Kweefchi ir pareifi eenahfufchees, kad
grandu wairs naw peenaini, bet ari ne til
zeeti, ka wairs newar ar ihfufchi un rah-
damo pirftu fapfeest waj falauft. To reh
ari pee tam, ka steebram apafsch wahrxas
ir 2 lihds 3 zellu weenlihdsiga falmu-dfeltena
krahfa. Pee loti eenahfufcheem kweefcheem
wahrxas lozahs nost un tahs lapinas, kas
grandus apklahj, atdarahs wafā.

Pee meefcheem ir ihstais pfaufchanas
brijdis peenahjis, kad graudeem un aloteem
ir weenlihdsiga dseltena krahfa un tad
wahrxas wehl nelozahs nost. Ja grandu
ir balti un wahrxas nokarajahs uf semi,
tad meefchi jaw ir par dauds eenahfufchees.
Pee feefschanas luhst wahrxas, grandu birft
ahra un grandu ischaumalaf ir beefas.
Tahdeem meefcheem ir toti semas zenas.
Aplihjufschus meefchus ar tumfcheem galeem
jeb fpigehmu tagad gandrihš nemas wairs
negrib pirft; jo no Giropas wafara un
deenwidus pufehm pahrdod meefchus, kas
balti kà fneegs un par kureem brijfcheem
famafā tahdu paschu zenu, kà par kweefcheem.

Mufas war pfauf, kad tahm fahf pfauf-
tumi mestees un kad grandus apklahjofschahs
lapinas wehl naw atrahfufschahs wafā. Ari
pee aufahm israhdahs ihstais pfaufjas-laiks
zaur to, ka steebram tuhlt apafsch wahrxas pa
pahri zelahm ir weenlihdsigs falmu-dfeltenumus.

No šihis deenas sahlot lihdsi 1. julijam

teel wifas prezes, leela kraujuma debi, pa cemeļrojami pafeminatāhm zenāhm pabrdoas. Puoswilnainas un tihrwilnainas kleitu-drehbes, gludenās, garneeretas un mustu-
retas, wifadās kraufās, tihrwilnainu tihbetu, ihpafchi laba forte, melnu un luleeretu,
7/8, 1/2, 3/4, un 10/16 platu, kretongas, latunus, jaunatās musturās, leela ihwehli, tubku un
wafaras-buffkiun preefch leetus-mehteleem, wihreefchu un sehnu drehbes, mansche-
ferru, kofwilnas-buffkiun un parchendu, andeklu un pusandeklu preefch meefas un
gultas-wefchu, spilwenn-drehbes wifadās platumās, galdu-drahwas, salwetes, dweelus,
lefkas-lafatinus, leelus wilnainus apleekamos-lafatus, silda, wilnainus un kof-
wilnainus galwas-lafatus, wateeretus un wilnainus pilē gultas-dekus, sehge-
andeklu, preefchautu-drehbes, wafotubku, sametu, atlasu, fungu plektrklus, hel-
fkiun, krauhus, manschetes un flifpes, silda, puosihda un wilna faules un leetus-
schirmjus.

leetus-mehtelus, jakas, apleekamos, sehnu - apgehrbus nu paletotus.

Wisadi apstellejumi teel wifafakā laika isdariti.

J. Holländer,

Stahku-celā Nr. 7, blakus Jafsch un beedr., ne tahku no Dougawas.

Rigas kreise, Doles draudse, Pulkarnes pagasta, ir pagasta skolotajs wajadsijs, kufsch scho weetu gribetu peenent, lai ar fa-
weem leezibas-rastiem 26. junija sch. g. Doles muischa pee stolas-waldifchanas peeteizaha.
Pulkarnē, 8. majā 1884.

Indril Glasup, pagasta-wezafajs.

Original Austrijas iskaptes,

pagobinatas uf listabdehm Parise, Amsterdamā, Wiene, Waidhofene un Dobeļē, tā ari Ameri-
kaneefchu un Wahju

iskapschu-bruzektns
pahrdob par lehtahm zenahm
M. Th. Thiefs'a

Anglu magasinē,
Cefsch-Rigā: Kalku- un Wall-celu stubri,
Peterb. Ahr-Rigā: Kalku-celā Nr. 26.

Waudas-iskapji

pee
Lühr un beedra,
fenal Lühr. Zimmerthal,
Rigā, leelā Smilfchu-
celā Nr. 7.

Labato

baltu logu-stiklu

pahrdob

Herm Stieda,
Rantoris Warstal-celā Nr. 24.

Glas-bildes
cefch selta, melna un
meln-selta rahmjeem pa
wislehtako zenu cerahme
A. Jakowicws,
Cefsch-Rigā, leelā Kalesu
celā Nr. 46, 3 tr.,
fenal Weera-celā Nr. 4a.

Photografijas,

Spegekles,

Sixa preefch Widsemes un Kursemes.

J. Redlich

gruntigā un wifu-wezafā

Englischu magasinē

schini gadā, tapat tā preefchlailā, teel pabrdoas til ween tabš ihstenaš Steiermarkas jeb Eštreiku kē-
sera semes iskaptes, no ta wif-
sihstata lafama tebrauda, taifnas un
lihtas, garas un ihfas, — tā ari tabš
patent-iskaptes ar selta wahrdeem, no
laufeta tebrauda, kuras pee jahles til
waren lipigas tā puznāsis pee bah-
das. Aridjan tabš garahs Bruhschu

labibas un tabš ihfahs, stiprahs atwafu jeb zinu-iskaptes, Italijas
semes islapschu galodinas, Strahlsuntes islapschu atminaine un binstein-
atmina bruzekki jeb strihki un luhdsu wehra list, la manas iskaptes un
tee Strahlsuntes islapschu atminaine un binsteinatmina islapschu bruzekki
jeb strihki, cefsch tabš leelas Mastlawas israhdischanas 1863, Rigas sem-
topibas israhdischanā 1871 un Wihnes (Wien) wifspafaules israhdischanā
1873. gadā ar tahm scheit blakam redsamahm goda simehm puschlotas
kluwa; tā aridjan teel wehl pahrdoti ahmurini un laltinas preefch islapschu
lapinaschanas, grahwju-schipeles, firgu un gorwu-kehdes, dselu-pinekti un
dauds zitadas leetas preefch mahju waldifchanas un semes ustopschanas.

Pakruhschu trubkuma: un bruku-jostas,

ir par 2 1/2 rbl. un masalas, kas feewischkeem,
par 2 rbl. 30 lap. un par 2 rubli lihdsi da-
bujamas Cefsch-Rigā, leelajā Kalesu-celā
Nr. 5, 1 trepi augšā. Zaur zitu list nemi,
wajaga widus-mehru un adresi lihdsi dor.

Kahdi stipri darba-sirgi

top pahrdoti wezajā Selgawas-celā Nr. 10,
mallas-plaji.

Wahzeklis
preefch bhedreenu-pahrdotawas, wismihlāki no
semehm, war peeteiktes Mast. Ahr-Rigā, leelajā
celā Nr. 91.

Manā Latw. grahmatu-pahrdotawā, Rigā pee
Pehtera basnizās un wifās zitās Latweefchu
grahmatu-borēs dabujamas schahdas grahmatas

Jautaschanas = grahmatino,
jeb pamahzitajs aplahritgabjejeem Holmeiste-
reem un mahtehm, tā Mahrtina Lutera maha
karkisa wahrdus jautajot behrneem bušs i-
flaidrot. Walfā 15 lap.

Lihku-sprediki uf wifadahm wajadi-
bsibahm mahjās un pee kapeem lafami. Dru-
drufa. Walfā 60 lap.

Ernst Plates.

Tornakalna

Latw. palihdsibas beedriba

isbrauts fwehtdeem, 10. junijā 1884

lahumōs

ar lugi uf Sloku, Wauschuzeemā pee
Almenbeltes.

No Rigas isbrauts no Dubultu stelem
plst 1/7 rihā; atpatal brauts plst. 8 walarā.
Swehtu dalibneelus ufnems pee wifsem garum
braudameem stelem. Walfā par turp un
atpatal-braulschānu kungeem 80 lap., kundschm
60 lap., behrneem 30 lap., las fwehtu-wetiā
peedalabs 30 lap. Labs kara-musika. Ja
fitts laits, tad isbrauts nebehu wehlatu.
Kahrtibas komitia.

Pinku Nitolai draudses dseed. toris
isrihlos fwehtdeem, 3. junijā 1884

lahumu fwehtkus

Nitolai stolas turumā, ar dweedafchanu un
danzofchanu pee labas ragu musikas.
Sahlums pulsten 2 pehz pušd. — Walarā,
frehslai metotes, tils playis kofchi apgajimā.
Walfā: kungeem 40 lap., kundschm 30 lap.
2 **Cenehmumi preefch labdariga mehra.**

No polizijas atwehlets.

Sludinajums.

Manu fabrikatu noliktawa

preefch

Lukumās un apfahrtnes

atrodahs Lukumā pee

Konstantin Kurhig.

Rigā, majā 1884.

M. Wolfshmidt.

Дозволено цензурою, г. Рига, 1. июня 1884. г.

Drukats un dabujams pee bilfchu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigā pee Pehtera basnizās.